

Cevap Anahtarı

GAZİANTEP VEHBI DİNÇERLER FEN LİSESİ 2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI TARİH 9 DERSİ 1.DÖNEM 1.YAZILI SORULARI

Kazanım 9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin kapsamını, metodunu ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıklar.

1)

a) Tarihsel süreç içinde belli bir yer ve zamanda meydana gelen, somut ve kısa süreli gelişmelere "olay"; tarihsel süreç içinde olayların sonuçlarına bağlı olarak ortaya çıkan, belli bir yer ve zamana bağlı olmayan, soyut ve genel gelişmelere ise "olgu" denir.

Olay ve olguya birer örnek veriniz.(10 p)

→ 1071 Malazgirt Savaşı - Anadolu'nun Türkleşmesi

b) Tarih bilimi; kitabe, arma, para, insan iskeleti, dil'i incelemek için hangi bilim dallarından yararlanır?(10 p)

→ Epigrafi - Heraldik, Numizmatik, Antropoloji - Filoloji

c) Her bilim dalının olduğu gibi tarih biliminin de kendine özgü bir araştırma yöntemi vardır. Hangi aşamada kaynağın içindeki bilgilerinin doğruluğunun ispat edildiğini yazınız? (10 p)

→ Verileri Tenkit Etme (Eleştiri)

Kazanım 9.1.2. Tarih öğrenmenin amaç ve yararlarını analiz eder.

2) "Tarihinin sürekliliğini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmeye mahkûmdur. Hafızası parça parça kopmuş bir akıl hastası gibi geçmişle, hâtıralarıyla ve benliğini terkib eden bütün varlık unsurlarıyla ilgisi kesilmiştir. Yabancı tesir ve müdahalelere, yabancı korumaya hazır ve muhtaç bir hâlde, önce bağımsızlığını sonra da bütün millî şahsiyetini ve varlığını kaybeder."

Peyami Safa, bu sözü ile tarih öğrenmenin hangi faydasını vurgulamıştır?(10 p)

→ Millet olma sürecinden

Kazanım 9.1.3. Zamanı anlama ve anlamlandırmaya yönelik farklı yaklaşımları analiz eder.

3)

a)

MÖ 753 : VIII y İyannisinin II. Çeyreği

1453 : XV yy II yarısının III. Çeyreği

tarihleri yüzyıl olarak yazınız. ?(Yüzyıl, yarım, çeyrek)(10 p)

b) Tarihte bilinen ilk takvim sistemlerini günümüzden yaklaşık 6 bin yıl önce Sümerler ve Mısırlılar oluşturdu. Babiller, Çinliler, Hintler, Hititler, İbraniler, Yunanlar, Romalılar, Aztekler, Mayalar, Türkler ve Araplar da kendilerine özgü takvimler meydana getirdiler. Bu medeniyetler zamanı bölmede Ay ve Dünya'nın hareketleri ile gece gündüz döngüsü ve mevsim devirlerinden yararlandılar. **Türklerin İslamiyet'ten önce kullandığı takvim ile Büyük Selçuklu döneminde kullandığı takvimi yazınız.**(10 p)

12 Hayvanlı Takvim
Celali Takvim

Kazanım 9.2.1. Kanıtlardan yola çıkarak yazının icadından önceki dönemlerde yaşayan insanların hayatı hakkında çıkarımlarda bulunur.

4)

a) Tarih Öncesi Çağlar "taş" ve "maden" olmak üzere iki başlıkta değerlendirilir.

Tarih öncesi dönemde insanlar sırası ile hangi malzemelerden araç ve gereçler yapmışlardır? (10 p)

Taş > Toprak > Maden

b) Yontma Taş dönemi ile Cilalı Taş dönemi arasındaki en önemli farklılıkları yazınız ? (10 p)

Göçebe ve Tüketici
Yerleşik ve Üretici

c) Bir bölgede Tarih Öncesi Dönemler sırasına göre yaşanmamışsa bunun nedenini kısaca açıklayınız?

(10 p) Mutlaka kendisinden ileri bir kültürden etkilenmiştir.

Kazanım 9.2.2. Yazının icadının insanlık tarihinde meydana getirdiği değişimi açıkla.

5)

a) Sümerler Mezopotamya'da kuraklık ihtimaline karşı ürünün depolanması ve dağıtılması amacıyla tapınakları depo olarak kullanmışlardır. Bu ürünleri kayıt altına almak için geliştirilen semboller ise zamanla çivi yazısına dönüşmüştür. Bu yazı Anadolu, İran ve Orta Asya'ya yayılmıştır.

Sümerlerde yazı neden dolayı ortaya çıkmıştır?(10 p)

→ İhtiyaçtan

BAŞARILAR
VDFL Tarih Zümresi

Servet ÖZGÜL
Vehbi Dinçerler Fen Lisesi
Müdürü